

Στον Ευριπίδη, ο Αίγισθος και η Κλυταιμνήστρα απέφυγαν να φυλακίσουν την Ηλέκτρα. Ο Αίγισθος προτιμούσε να τη σκοτώσει, να ξεμπερδέψει μια και καλή από την παρουσία της και τον πιθανό μελλοντικό κίνδυνο. Διαφωνούσε όμως η Κλυταιμνήστρα. Αν για τη δολοφονία του Αγαμέμνονα υπήρχε ως πρόφαση η δικαιολογία της εκδίκησης για τη θυσία της Ιφιγένειας, ο φόνος της Ηλέκτρας θα αποτελούσε πρόκληση ενώπιον θεών και ανθρώπων. Ναι, αλλά η Ηλέκτρα ήταν σε ηλικία γάμου και την ζητούσαν οι καλύτεροι γαμπροί της Ελλάδας (στίχος 21, «μνηστήρες ήτουν Ελλάδος πρώτοι χθονός»). Αν την έπαιρνε άρχοντας, θα ξυπνούσε την κοιμισμένη για τον φόνο του Αγαμέμνονα εκδίκηση κι ο γιος της θα διεκδικούσε τον θρόνο ως εγγονός του δολοφονημένου βασιλιά.

Για να εξασφαλίσει τα νώτα του, ο Αίγισθος διακήρυξε ότι θα δώσει χρυσάφι σ' εκείνον που θα βρει και θα σκοτώσει τον Ορέστη. Και πάντρεψε την Ηλέκτρα με έναν ξεπεσμένο Μυκηναίο αλλά πια φτωχό γεωργό. Ο Ευριπίδης (το 413 π.Χ.) γράφει (στίχοι 35 – 36) «πατέρων μεν Μυκηναίων άπο γεγώσιν» και ο Διόδωρος ο Σικελιώτης (1^{ος} π.Χ. αιώνας) εξηγεί (XI, 65) ότι η καταγωγή από τις Μυκήνες σήμαινε γόνο αρχοντικής γενιάς, υπερήφανο για το μεγαλείο της αρχαίας πατρίδας του.

Έτσι, ο Αίγισθος δεν μπορούσε να κατηγορηθεί ότι έδωσε σε ταπεινό άνδρα την βασιλοπούλα και δεν είχε να φοβάται εκδικητές. Ένας φτωχός δεν ήταν δυνατό να ορθώσει ανάστημα εναντίον του κραταιού σφετεριστή. Κι εκείνο που εξασφάλιζε τον Αίγισθο, χωρίς ο ίδιος να το ξέρει, ήταν ότι ο άντρας της Ηλέκτρας γνώριζε πολύ καλά για ποιο λόγο είχε επιλεγεί για σύζυγός της κι ότι η βασιλοπούλα δεν του άξιζε. Γι' αυτό, ποτέ του δεν την είχε πλησιάσει. Ο γάμος τους ήταν λευκός.

Ζούσαν σε μια καλύβα και στον χώρο μπροστά της εμφανίζεται ο φτωχός χωρικός (ούτε καν όνομα δεν του δίνει ο Ευριπίδης) με την έναρξη της τραγωδίας. Ο μονόλογός του εξηγεί στους θεατές τα όσα έχουν συμβεί ως εκείνη τη στιγμή. Στη συνέχεια, από την καλύβα βγαίνει με μια στάμνα η Ηλέκτρα. Σκοπεύει να πάει στο ποτάμι να τη γεμίσει νερό. Ο άντρας της την παρακαλά να μην παιδεύεται. Εκείνη εξηγεί ότι δεν υπάρχει άλλος να το κάνει και πως δεν μπορεί παρά να βοηθά τον άντρα της στις δουλειές. Αναγνωρίζει την καλοσύνη του αλλά δεν είναι δυνατόν να την εκμεταλλευτεί.

Φεύγουν εκείνος για το χωράφι, εκείνη για το ποτάμι. Στη σκηνή μπαίνουν ο Ορέστης και ο Πυλάδης. Όσο να πάει και να γυρίσει η Ηλέκτρα, ο Ορέστης εξηγεί ότι ο Απόλλωνας τον

διέταξε, μαζί με την αδελφή του, να σκοτώσει τους φονιάδες του πατέρα τους, έμαθε ότι η Ηλέκτρα ζει κάπου εκεί και ήρθε να τη συναντήσει, να οργανώσουν την εκδίκηση. Νωρίτερα, πέρασε από τον τάφο του πατέρα του, όπου άφησε προσφορά μια μπούκλα από τα μαλλιά του και θυσίασε ένα μαύρο πρόβατο.

Η Ηλέκτρα επιστρέφει χωρίς να τους έχει δει. Μοιρολογεί για τον χαμό του πατέρα της, πονά για την κατάντια της και εύχεται να γυρίσει ο Ορέστης. Ο χορός (δεκαπέντε χωριάτισσες) έρχεται να την καλέσει στις γιορτές προς τιμή της Ήρας. Η Ηλέκτρα αρνιέται να πάει. Δεν έχει διάθεση για τέτοια. Με όλα αυτά, ο Ορέστης, που αρχικά την πέρασε για κάποια σκλάβα, βεβαιώθηκε ότι πρόκειται για την αδελφή του. Με τον Πυλάδη, προχωρά προς το μέρος της. Τους βλέπει εκείνη, τρομάζει και κάνει να τρέξει στην καλύβα. Ο Ορέστης την προλαβαίνει. Δε θέλει να της κάνει κακό αλλά και δεν της λέει ποιος είναι. Τον έστειλε, εξηγεί, ο αδελφός της να μάθει νέα της.

Η Ηλέκτρα ξεθαρρεύει. Διηγείται πώς περνά, χωρίς να παραλείψει να εκφράσει τον θαυμασμό της για τον σεβασμό που της δείχνει ο άντρας της. Για τον Ορέστη μια μόνο επιθυμία υπάρχει: Να έρθει το γρηγορότερο να εκδικηθεί τους φονιάδες του πατέρα τους: «Να χύσω της μάνας μου το αίμα κι ας πεθάνω» («θάνοιμι μητρός αἷμ' επισφάξασ' εμῆς», στίχος 281). Κατηγορεί τον Αίγισθο ότι συχνά μεθά και χοροπηδά πάνω στον τάφο του Αγαμέμνονα, κοροϊδεύοντας τον νεκρό.

Στην ώρα, καταφθάνει ο άντρας της Ηλέκτρας, την βλέπει να κουβεντιάζει με δυο νεαρούς ξένους και ενοχλείται. Εκείνη του εξηγεί ότι ήρθαν σταλμένοι από τον Ορέστη και χαρούμενος αυτός τους καλεί στην καλύβα. Λάθος κίνηση! Στο φτωχικό δεν υπάρχει τίποτα για κέρασμα. Η Ηλέκτρα στέλνει τον άντρα της να φέρει ό,τι χρειάζονται από τον γείτονα γέρο βοσκό. Είναι ο άλλοτε παιδαγωγός, αυτός που είχε φυγαδεύσει τον Ορέστη, τη νύχτα του φονικού. Τον έδιωξαν από το ανάκτορο και ζει βόσκοντας πρόβατα, γεμάτος αναμνήσεις από τα παιδικά χρόνια του Ορέστη.

Ο χορός τραγουδά την εκστρατεία στην Τροία, περιγράφει την ασπίδα του Αχιλλέα, πρώτου πολεμιστή στον στρατό του Αγαμέμνονα κι είναι βέβαιος ότι η φόνισσα Κλυταιμνήστρα θα πληρώσει για το έγκλημά της.

(τελευταία επεξεργασία, 23 Απριλίου 2022)